

Květenství vzpřímená, 15–30 cm dl. lata, na bázi 6–12 cm šir., květní stopky pýřité, květy bílé, 7–11 mm v průměru, korunní lístky zděli 1/2 tyčinek. Měchýřky pýřité, 5 mm dl. VI–VIII. Ff.

$2n = 36$ (extra fines)

Dost často pěstovaný v zahradách a parcích

jako okrasný keř. Optimální podmínky nachází na hlubokých, čerstvě vlhkých půdách, trpí pozdními mrazy. Introdukce do Evropy v r. 1759, v ČR poprvé uváděn v r. 1924 (Průhonice). Původem ze Sibíře, Mongolska, Číny, Koreje a Japonska. – Mapy: SOKOLOV Derevoja i kustarniki SSSR 3: 339, 1954.

2. *Exochorda* LINDL. – hroznovec *)

Exochorda LINDLEY Gard. Chron. 1858: 925, 1858.

Statné opadavé keře. Listy celistvé, většinou celokrajné, bez palistů. Květy 5četné, 3–5 cm v průměru, v koncových hroznech, tyčinek 15–30, pestíků 5. Plod dřevnatá tobolka vzniklá srústem 5 měchýřků. – 4 druhů domácí ve Střední Asii, Číně a Koreji. – Entomogam.

1. *Exochorda grandiflora* (HOOK.) LINDL. – hroznovec velkokvětý

Exochorda grandiflora (HOOKER) LINDLEY Gard. Chron. 1858: 925, 1858. – Syn.: *Spiraea grandiflora* HOOK. Bot. Mag., London, 80: tab. 4795, 1854. – *Exochorda racemosa* REHDER in SARGENT Pl. Wilson. 1: 456, 1913.

Vzpřímený keř 2–4 m vys. Letorosty žlutohnědé, později červenohnědé. Listy eliptické až podlouhle obvejčité, 3–7 cm dl., 1–3 cm šir., na bázi klínovité, celokrajné, zřídka v hor. 1/2 oddáleně pilovité, na rubu lysé, sivé; řapík 5–15 mm dl. Květy po 6–10 ve vzpřímených hroznech, ca

4 cm v průměru, kališní lístky bělavé, třásnité, korunní lístky téměř okrouhlé, bílé. Tyčinek 15, mnohem kratší než korunní lístky. Plod dřevnatá, turbanovitá, 5žebřá tobolka 8–9 mm dl., semena plochá, křídlatá, ca 7 mm dl. V–VI. Ff.

$2n = ?$

Nepříliš často vysazován v parcích pro okrasu. Daří se na živinami bohatých humózních půdách. Světlo milná dřevina odolná vůči mrazu. Do Evropy introdukovaná v r. 1849, v ČR poprvé vysazen r. 1880 (Sychrov). Původem z východní části Číny.

3. *Physocarpus* (CAMB.) MAXIM. – tavola **)

Physocarpus (CAMBESSEDES) MAXIMOWICZ Tr. Imp. S.-Peterburg. Bot. Sada 6: 219, 1879, nom. cons.

Opadavé keře. Borka ve stáří papírovitě se odlupující. Listy střídavé, 3–5laločné, palisty opadavé. Květy v chocholících na koncích postranních větévek, korunní lístky bílé nebo růžové, tyčinek 20–40, pestíky 1–5 na bázi srostlé. Plod složený z 1–5 nafouklých měchýřků, pukajících podél břišního i hřbetního švu, každý s 2–5 semeny s tvrdým lesklým osemením. – 13 druhů původních vesměs v Severní Americe a v Asii. – Entomogam.

1. *Physocarpus opulifolius* (L.) MAXIM. – tavola kalinolistá Tab. 96/2

Physocarpus opulifolius (LINNAEUS) MAXIMOWICZ Tr. Imp. S.-Peterburg. Bot. Sada 6: 220, 1879. – Syn.: *Spiraea opulifolia* L. Sp. Pl. 489, 1753.

Polokulovitý keř 2–3 m vys. Listy většinou 3laločné, (střední lalok největší), čepel 2–7 cm dl. 2–6 cm šir., oboustranně lysá nebo na rubu s ojedinělými chlupy, pilovitá až vroubkovaně pilovitá; řapík 8–20 (–25) mm dl. Květenství chocholík, květy 10–12 mm v průměru, kališní lístky trojúhelníkovité, 2,5–3,0 mm dl., pýřité, korunní lístky téměř

okrouhlé, bělavé až narůžovělé. Měchýřky lysé, lesklé, 9 mm dl., semena 2 mm dl., světle hnědá, lesklá. V–VI. Ff.

$2n = 18$ (extra fines)

Ekologie a cenologie: Pobřežní křoviny v údolích řek a potoků, keřový podrost v lesích, zvl. v blízkosti sídel. Polostinná mrazuvzdorná dřevina, převážně na kyselých substrátech, na vlhkých humózních půdách.

Rozšíření v ČR: V ČR není původní, běžně se však vysazuje pro okrasu a často zplaňuje, nejhojněji v j. a z. Čechách a v Povolaví, převážně v mezofytiku (max.: Šumava, Černý Kříž, 900 m).

*) Zpracoval J. Koblížek

***) Zpracoval J. Koblížek

Tab. 96: 1 *Sorbaria sorbifolia*. – 2 *Physocarpus opulifolius*, 2a – souplodí, 2b – plodnoství. – 3 *Spiraea × vanhouttei*, 3a – část dlouhého prýtu. – 4 *S. salicifolia*.